

zbirki, „Krijesnica“ (1986.) i „Večernja strana oblaka“ (1996.) te proznoga djela „Piova kuća“ (2011.) ovdje u stihovima donosi svoju životnu priču, ne toliko u smislu (auto)biografije, već misli, zapažanja, htijenja, čežnji, slutnji, svega što je odredilo njezin život, s brojnim reminiscencijama na razna događanja, a usput opisujući i razne lokalitete, ljude, situacije, pojave.

Vidljivo je da piše s lakoćom, da pisanje ima, kako pojedini književni teoretičari znaju često reći, i terapeutsku funkciju. Ti se njezini stihovi doimaju i poput lirske proze, gdje ima i dosta životne mudrosti, traganja za određenim aspektima duše i postojanja, a sve to uvijek vrlo lirski i nadahnuto.

Autorica se ne boji predstaviti svoju ogoļjenu dušu, svoje najintimnije misli, koje su opet, s druge strane, i kolektivne misli, označavaju i nešto znatno šire u odnosu na individualnu intimu, to je i stanje duše senzibilnih bića koja velikodušno, čista srca pristupaju ljudima i pojavama, ne znajući što će pri tome dobiti.

Marija Družeta se služi dijalektom u svoj njegovoj raskoši, pokazajući da vrlo dobro poznaje zavičajni govor Pomera - što je posebice važno jer mnoge se riječi više ne koriste, ili se koriste u minornoj mjeri.

Kako je u pogovoru napisao umirovlje-

ni novinar i marljivi kulturni djelatnik Darko Krušić - „sve kreće još jednom od *Piove kuće*, autoričina romana o njenim precima, o korijenima – prošlosti. Rekapitulacija je to gotovo cjelokupnog življenja skrivena među oblucima na mjesecini, zamotana morskom travom i neodoljivom željom da se skriva u prekrasnu školjku na dnu mora, te da odatle sklonjena od svih nedaća života promatra sve oko sebe“.

To je i svojevrsna procjena njezinih snova, solilokvij, obračun, lutanje i traganje za izgubljenim, a sve to na vrlo zanimljiv, poetičan način. Za solilokvij je odabrala upravo tu narativnu strukturu stihova, gdje ima, dakako, i deskripcija koje su sugestivne, ali realistične.

Ilustracije u knjizi, koje se suptilno spajaju s tekstom, djelo su Melanije Krajina, a knjigu je vrlo uspješno grafički oblikovao Mario Rosanda Ros, koji je grafički uredio i prethodnu autoričinu knjigu. Knjigu je autorica tiskala u vlastitoj nakladi.

Autorica sudjeluje na brojnim pjesničkim susretima, od *Marijade* pa sve do *Verši na šterni*. Suradnica je i časopisa *Kaj* te uvijek aktivna sudionica brojnih manifestacija.

Vanesa Begić

U KRAPINI ODRŽAN 15. ZNANSTVENI SKUP O KAJKAVSKOM JEZIKU I PREDSTAVLJENE DVIJE KNJIGE

U Tjednu kajkavske kulture u Krapini (rujna 2016.) održan je Petnaesti znanstveni skup „Kajkavski jezik, književnost i kultura kroz stoljeća“. Prof. dr. sc. Alojz Jembrih govorio je o kajkavskom piscu Ivanu Krizmaniću, prof. dr. sc. Vladimir Horvat i dr. sc. Ivana Klinčić sudjelovali su izlaganjem *Pavlinске kajkavske pjesmarice*, doc. dr. sc. Rajko Fureš o prvoj medicinskoj stručnoj knjizi *Medicina ruralis iliti vračtva ladanjska Ivana Krstitelja Lalanguea*; prof. Lidija Kelemen govorila je o *Krapinskim protokolima*, a dr. sc. Đurđica Stubičan o odbačanim veterinarskim ljekarušama 18. stoljeća. Mr. sc. Ivan Zvonar održao je predavanje

o pučkoj književnosti, a dr. sc. Zvonimir Kurečić o kajkavskom jeziku u liturgiji Zagrebačke biskupije. Slijedila su predavanja prof. dr.sc. Đure Blažeka o metodologiji istraživanja pseudoanalogonimije između odabranih mjesnih govora hrvatskog jezika, prof. Martine Horvat o nekim frazeološkim osobitostima Rječnika hrvatskog kajkavskog jezika, prof. Krunoslava Puškara o frazemima potkalničkog Prigorja i dr. sc. Željka Jožića o digitalizaciji Rječnika kajkavskog književnog jezika, te Slavka Malnara o čabarskim rječnicima i frazeologiji.

U sklopu znanstvenog skupa predstavljena je knjiga *Pregled povijesti kajkavske usmene*

književnosti, II. dio autora mr. sc. Ivana Zvonara s podnaslovom „Vinko Žganec i njegovo doba“. Prvu knjigu povijesti kajkavske usmene književnosti izdao je Zvonar 2014. godine, a obuhvatila je kajkavsko usmenu književnost od najstarijih zapisa do dvadesetih godina prošlog stoljeća. Nova knjiga obuhvaća razdoblje od 1916. godine kada se pojavila prva Žgančeva zbirka *Hrvatskih pučkih popijevaka iz Međimurja*. U ovoj Zvonarovoj knjizi na jednom mjestu prikazana je usmenoknjiževna građa koju je Vinko Žganec sabrao diljem Međimurja, Hrvatskog zagorja i Podravine i objavio u šezdeset godina svoga melografskog i etnografskog rada. Žgančeva objavljena građa obuhvaća 180 bibliografskih jedinica, a u njegovoj ostavštini nalazi se još dvije tisuće međimurskih narodnih pjesama.

Vinko Žganec rođen je 1890. godine u mjestu Vratišinec u Međimurju, a umro je 1976. godine u Zagrebu. Osim pjesama koje je zabilježio Vinko Žganec autor je u ovu knjigu uvrstio i pjesme drugih zapisivača (Plohl-Herdvigova, Marjanovića, Nikšića, Alojzija Posavca, Olge Šojat, Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Đure Deželića), a neke pjesme zabilježio je i sam autor. Ova velebna knjiga napisana na 414 stranica posvećena je 100. obljetnici objavljivanja prve Žgančeve knjige. Ono što je Žganec ostavio u nasljeđe hrvatskoj usmenoj književnosti nadmašuje sve što je do njegovog vremena zapisano na kajkavskom govornom području. Knjigu je izdala Hrvatska udruga Muži zagorskog srca, a recenzenti su bili prof. dr. sc.

Joža Skok i prof. dr. sc. Alojz Jembrih.

Predstavljena je i knjiga dr. sc. Rajka Fureša „Ivan Krstitelj Lalangue: otac medicinske stručne književnosti na hrvatskom jeziku i hrvatskog primaljstva 18. stoljeća“. Lalangue je rođen 1743. godine u pokrajini Luxemburg u Belgiji, a umro je u Varaždinu 1799. godine. Studij medicine završio je 1770. godine u Beču, a 1772. godine imenovan je županijskim fizikom u Varaždinu. Zauzimao se u području higijene i preventivne medicine, radio na poboljšanju gospodarskih i socijalnih prilika, poduzeo sustavnu izobrazbu primalja. Bio je najznačajniji predstavnik prosvjetiteljstva na zdravstvenom polju i začetnik stručne medicinske literature na hrvatskom jeziku. Autor je prvih zdravstveno-prosvjetnih knjiga za puk: *Vračtva ladanjska (1776.)* i *Kratek navuk od meštrije pupkorezne (1777.)*

Knjiga Rajka Fureša prihvaćena je kao udžbenik na Medicinskom fakultetu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Predstavili su je prof. dr. sc. Aleksandar Včev, dekan fakulteta u Osijeku, glavni urednik prof. dr. sc. Alojz Jembrih, te recenzenti prof. dr. sc. Dubravko Habek, prof. dr. sc. Miroslav Kopjar i prof. dr. sc. Đuro Blažeka, a u ime nakladnika Medicinske naklade prof. Anđa Raić.

Znanstveni skup (5. rujna 2016.) organizirali su Hrvatska udruga *Muži zagorskog srca* iz Zaboka i Društvo za kajkavsko kulturno stvaralaštvo iz Krapine.

Željko Bajza

KULTUROLOŠKE POVEZNICE: KAJKAVSKO SPRAVIŠĆE - ZAGREB I KATEDRA ČAKAVSKOGA SABORA ROČ

ČA-KAJ-ŠTO PJESNIČKI SUSRET U ROČU

Ča-kaj-što pjesnički susret (srpnja 2016.) - kojemu je domaćin bila Katedra Čakavskoga sabora Roč - jedan je od oblika bogate 43-godišnje književno-umjetničke, znanstvene i izdavačke suradnje njegovih organizatora, dvaju sabora kulture: *Kajkavskoga spravišća* ('spravišće' = sabor), društva za širenje i unapređivanje zna-

nosti i umjetnosti iz Zagreba, i Čakavskoga sabora, s brojnim mu katedrama, osobito ročkom. Započeta 1973. znakovitim izdanjem časopisa *Kaj "Srce Zagorja u srcu Istre"* (br. 6/1973.), ta je suradnja 2002. godine, u okrilju *Kajkavskoga spravišća*, prerasla u dugoročni program kulturnološkoga povezivanja „Kaj & ča: prožimanja i perspektive“, s trajnom svrhom: problemskim i suvremenijim pristupom čakavštini i kajkavšti-